

VÍG-ADÓ?

Újra áll a pesti Vigadó.

E réges-rég várt esemény két esztendeje volt friss hír: az épület a háború óta ekkor, 1980 márciusában nyílt meg ismét. A hajdani, 1865-ben föl-épült kényes-fényes remekműnek e mai hű mása.

A végtelen hosszú ideig, kimondhatatlanul sok pénzből újrateremtett Vigadó körül ma csönd van. És bent is: az egyik üvegajtón „Zárva” tábla, a galéria emeletén Kondor Béla-kállítás, lent a naiv festők színés formavilágát, témaválasztásait idéző festmények.

A hangverseny- és a kamaratermekhez vezető előcsarnok nappal jobbára elrejtí a romantikus építészet itteni minden pompáját, freskóját, szob-

rait, oszlopaikat, aranyberakását.

Lábujjhegyen járjuk végig a műemlékileg védett részeket, birtokbavehetetlennek tűnik az effajta tágasság, gazdagság. Kicsi „Zárva” táblákat kápráztat a szemünk, amint nézelődünk. „Óriási érték, óvni kell nagyon is” – vagyok megértő az egyik pillanatban – a másikban tetszőleges ki-bejárást, itt üldögélést követelnék minden érdeklődőnek.

– *Nyáron, turistaidényben rendszeres idegenvezetést tartunk az épületekben. Máskor is körbevezetjük az előre bejelentett csoportokat... persze, hogy mi is annak örülnénk, ha minél többen jönnének-menné-*

nek idebent... – mondják a háziak.

Dehát ez nem ilyen egyszerű... *

1980 márciusában az akkori Kulturális Minisztérium határozta meg a Vigadó feladatait:

- tartanak időszerű képző- és iparművészeti kiállításokat (a Művészeti Alap rendezi őket)
- fogadjanak társadalmi rendezvényeket és
- hangversenyeket.

Az épület szélső szárnyában söröző is van, a Duna Intercontinental működteti.

Az első évben hatvan-hetven rendezvény zajlott le a Vigadóban: 1981-ben

a hangversenyteremben első-

sorban hangversenyek voltak: két állófogadás, két nagy bál, harmincnégy hangfelvétel (a Rádió és az MHV fölvételei); négy filmforgatás, hat társadalmi ünnepség (a minisztériumok megemlékezései);

a kamarateremben tizenöt hangversenyt, hat értekezletet (tudományos ülést, konferencia jellegűt), huszonnyolc prózai előadást, nyolc hangfelvételt, negyvenyolc színházi előadást, egy filmforgatást és három ünnepséget tartottak.

A hangversenyterem kihasználtsága majdnem ötvenszázalékos volt, a kamarateremé valamivel kevesebb.

Elégedettek lehetünk?

A válaszok:

Kanter Ferenc, a Vigadó

üzemigazgatóságának osztályvezetője:

– Ha a ránk bízott feladatokat és az évi költségvetési terveket nézzük: lehetnének elégedettek. A Vigadó üzemeltetése önköltséges, tehát állami támogatás nélkül működik. Ezt a terembérekől gádzálkodjuk ki.

– Tehát arra kell törekedniük, hogy minél többször kibéreljék Önöktől a termeket, azaz minél több rendezvény legyen a Vigadóban?

– Tulajdonképpen igen, ezt szeretnénk...

– Hogyan, mivel tudják elfogadtatni az itteni lehetőségeket? Mivel vonz a Vigadó?

– Vonz maga az épület mint ritka művészeti érték, mint különleges hangulat, légkör...

– A hangversenyterem akusztikája sosem volt kifogástalan. A terem tizennyolc méter magas, itt-ott elnyeli, máshol visszaveri a hangokat.

– Az elmúlt nyáron több módon próbáltunk segíteni ezen: meghosszabbítottuk a zenekari dobogót, hangvisszaverő kúpokat szereltettünk a mennyezetre... A műemlékvédelmi szempontok tiltanak bizonyos beavatkozásokat: nem alakíthatjuk a termet, más eszközöket kell fölhasználnunk. E korrekció óta valamelyest javult az akusztika.

– Gondolom, más módon is jobbítható még. A zenészek, a nézők érzékelik a változást?

– Egyes esetekben panaszkodtak innen is, onnan is, hogy élvezetük nem zavartalan... A zenészek feszültség, kudarcérzés nélkül szeretnék muzsikálni, a hallgatók minden hangot tisztán hallani a pénzükért. Jogosan. Az Országos Filharmonia rendezi az itteni esteket, talán egyre többet. Az Opera bezárásával mind sürgetőbbek a hangversenyterem-gondok. Mindezek bennünket is jobb megoldásokra készítettek.

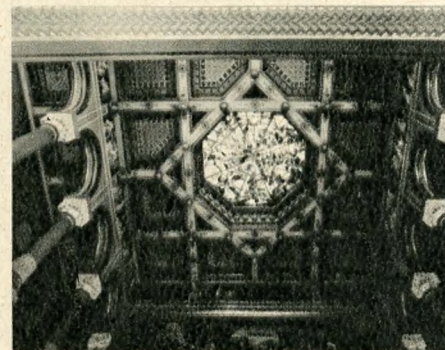
– Hát a kamaraterem? Ott nincsenek hasonló gondok!

– Ilyenek nincsenek. A kamaraterem közel kétszáz személyes, meghittséget, nyugalmat áraszt.

Némi technikai kötöttség itt

**Az előcsarnok
A fölépcső**

**Az emelet kazettás mennyezete
A fölépcső fölötti falikép**

is van: nincs ideális „járása”, a művészek a nézőtérről lépnek a színpadra. Ezeket a reflektorokat is utólag szereltettük föl, a falakhoz nyúlni itt sem lehet, a díszletezési, világítási nehézségek korlátozzák a lehetőségeket.

A nem zenei programok egy részének az Országos Rendező Iroda a gazdája nálunk is, nem túl lelkesen.

– A nehézségek miatt? Vagy sokallták a költségeket?

– Is-is. Ők nincsenek kikötésekhez szokva: hogy meghatározott mennyiségű energiát fogyaszthat a produkció, hogy milyen nyomvonalon vigyék a kábeleket, hogy a szigorúbb tűzrendészeti előírásoknak is megfeleljenek. És túlzottan tartják a terembért is.

– Ezt mi határozza meg?

– A várható kiadások (rezszi, fenntartási költségek stb.) meg az igénybevétel időtartama. Ma a hangversenyterem ára hangversenyek idejére 4072 forint óránként, próbára 2753, konferencia – ünnepség – fogadás idejére 3772 forint. Emeli ezt az összeget a kívánt kiszolgálóhelyiségek díja. A kamaterem bárkié óránként 1179 forintért. Ha telt ház van, minden kiadással együtt sem ráfizetéses a rendező szervezetnek.

– Csakhogy ha valaki ugyanazt a hangversenyt a Zenakadémián is megrendezheti, nem kétséges, melyiket választja...

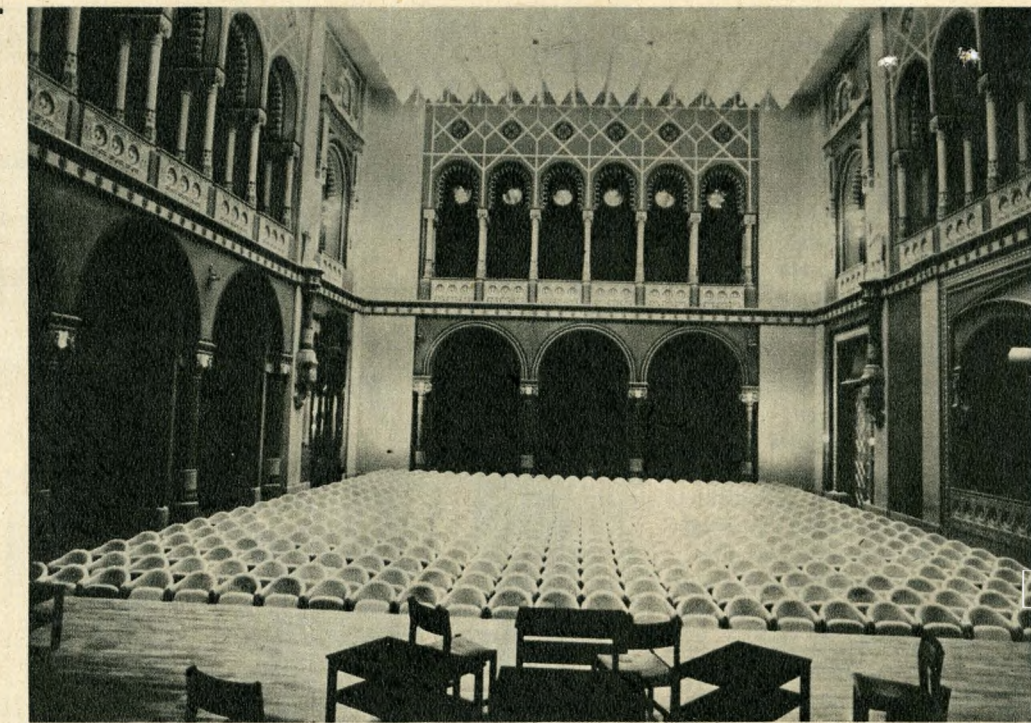
– Valószínű.

– Gondolom, így van evvel az ORI is, amely szintén önköltségesen gazdálkodik, azaz fut a pénze után. Miért is rendezzen a Vigadóban, amikor több vele a hercehurca, nagyobb a bére is.

– Telt ház esetén így sem veszteséges!

Az ORI rendezői osztályának vezetője, **Bulányi László** szerint:

– Számunkra nem ideális színhely a Vigadó, a már említett okok miatt. Nagyon meg kell gondolni, mit viszünk oda. Ugyanazt az összeállítást, amelyet, mondjuk, a Radnóti Miklós Színpadon vagy művelődési

házakban is láthatnak az emberek, érthetően nehéz a Vigadóban telt házzal vinni. A mi jegyáraink pedig egységesek, nem kérünk egyazon produkcióért itt kevesebbet, ott a kétszeresét. Egy-egy rendezvény a szerelési és a próbaidővel húszezer forintnál többre is kerülhet. Pop-rock oda nem való...

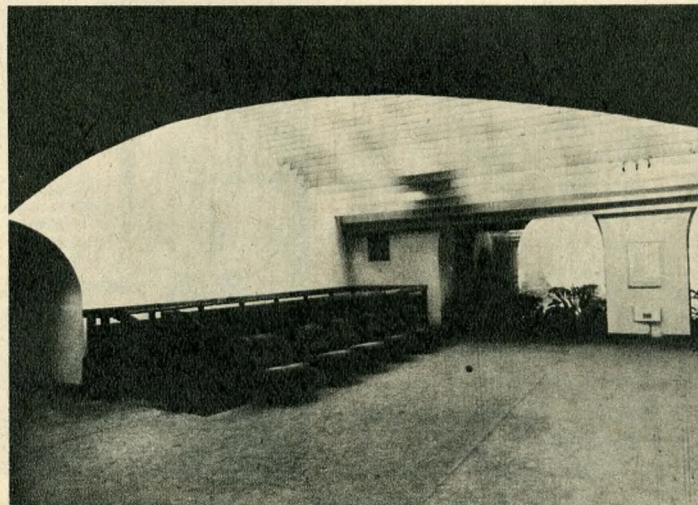
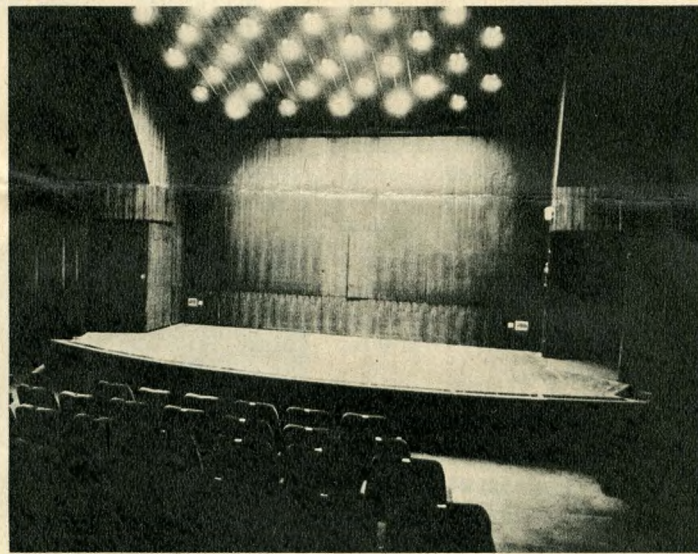
– Éppen ez az: úgy gondolom, meg kellene találni azokat a műfajokat, darabokat, kivitelezést, amelyek „Vigadóba illők”, sajátos, másutt nem lelhető időtöltést adnak. Ezért igazán el lehetne kérni a magasabb jegyárat.

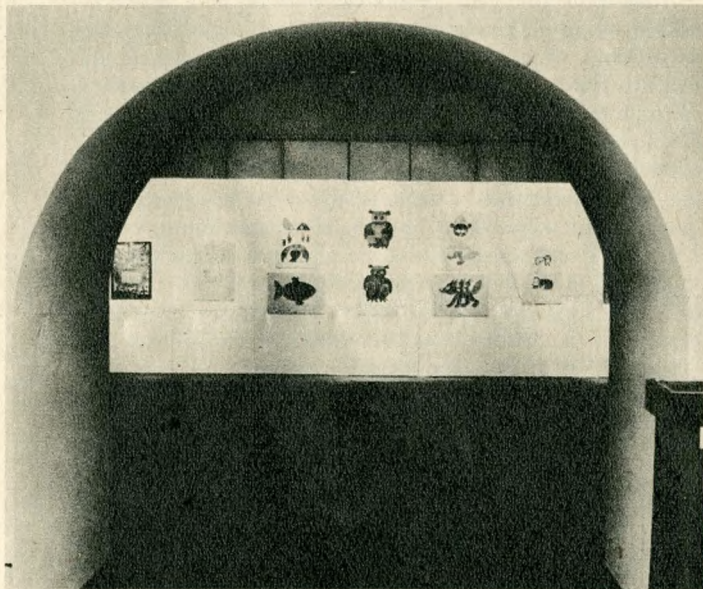
Ki az, aki „Vigadóban” gondolkodik? Aki annak máshoz nem hasonlítható lehetőségeit keresi? Aki a Vigadó sajátos profiljának megteremtésén igyekszik?

*

Kinek érdeke, feladata, hogy a Vigadóban mind több napon több ember lehessen?

Az üzemigazgatóság dolgozói tehát teremgazdálkodást végeznek; önálló rendezési joguk nincsen. Az egyes szervezetek bérlési szándékát, kedvét fokozni nem áll módjukban. Propagandára nem fordíthat-

**A nagyterem a dobogóról
A kamaraterem
A galéria pihenője
A zenészipihenő
Kiállításrészlet
Reich Károly kiállítása
a galériában**

(Jánosi Ferenc felvételei)

nak pénzt, a pusztát létükkel hívogatók.

Az állami rendező szervezetnek több munkájukba, türelmükbe és figyelmükbe kerül itt rendezni, mint másutt, nyereséget csak telt ház esetén remélhetnek. Egyes vállalatok híres, pazar bálakat tartottak itt: reggelig folyt a mulatság. A rokkantak nemzetközi éve alkalmából rendezett bál nyeresége százezer forint volt; átutalták a rokkantak javára. A műsort, a zenét ilyenkor is a rendezők biztosítják. A háziaknak ki kell üríteniük a hangversenytermet, és helyt adniuk a táncolóknak és az asztaltársaságoknak.

A Vigadó üzemigazgatóságának a progresszív adórendszerben anyagilag nem érdeke a bevétel növelése. De mert magukénak érzik az épületet, volna ötletük a jobbításra. Wagner-ciklust, népszerű komolyzenei hangversenyeket álmodnak... némi rendezői beleszólást —, hogy sokkal többen bejöhessenek... hogy a nyári délután betévedő külföldi turistát ne kelljen elküldeni: szünet van, zárva vagyunk, uram!

Nagyobb rugalmasságot kívánnak ügyintézésüknek, némi kockázatot is vállalva. Az asztaltalon X rendező magánjogi társulásának ajánlata. Vonzónak találhatnánk. Rajta kézírással: Ez mi? (Ebből sem lesz szerződés.)

Nincs itt a nyitás, a változtatás ideje. A fölöttesek úgy látják: tegyék a dolgukat, amely kiszabotott. Nem kapnak más jogot, mint a teremgazdalkodást.

Elégedett-e a Vigadó igazgatója, Varga József? Azt mondja, tulajdonképpen igen. Teljesítették az évi tervet.

A Művelődési Minisztérium intézmény- és vállalatgazdálkodási főosztályának munkatársa, Bánhegyi János szót ejt egy javaslatról, melyben a Vigadó a rendezési jog elnyerésének előnyeit fejt ki.

Itt nem látják időszerűnek a lépést.

Más módon is benépesíthető a Vigadó: a nagyterem adottságainak további javításával; a kamarateremben pedig decembertől heti négy napon a Játékszín társulata tart előadást.

A Filharmónia is növelni tudja az előadások számát.

Ebben az Országos Filharmónia egyik munkatársa is megerősít. Föltételezett gondjairól azonban ezúttal nem beszélgethettünk, az időt nem tartották erre alkalmasnak. Vizontlátásra a nyáron...

Mi lesz másképp nyáron, nem sejttem.

Más lesz a művelődéspolitikai feladatuk?

Teret engednek újabb — mert lesznek újabb? — kezdeményezéseknek?

Lesznek rendezők, akik vigadói mércével nyereségre is vállalkoznak?

Eltűnnek a technikai nehézségek?

A Vigadó túlsó felén, ahol a sokemeletes irodaház több vállalatot rejt (ez épületrész karbantartása is a Vigadó üzemigazgatóságához tartozik) a földszinti jegyirodában válogatok a hangversenyek közül. Vigadó-bérlet, Pesti Vigadó zongoraestek, Bach, Beethoven, Brahms, Schumann, Chopin, Muszorgszkij, Sztravinszkij — egy-két szereplős koncertek. Egyelőre Perényi Eszter hegedűestjét választom, már nem emlékszem, hányadik sor és melyik oldal a legjobb, hová nem szabad ülni (akusztika!).

Fogunk mi még itt sorban állni nagyzenekari hangversenyjegyekért?!...

*

Révi Judit